

Zadnje leto prehodnega obdobja

Novosti in pomembne informacije pri izvajanju ukrepov KOPOP in EK v letu 2022

Jana Vrhovnik, KGZS

Leto 2022 je zadnje leto prehodnega obdobja ukrepov KOPOP, EK in OMD za programsko obdobje 2014–2020. Za ukrepa KOPOP in EK je še vedno treba izpolnjevati evidence o delovnih opravilih, shranjevati račune, izdelati gnojilni načrt z upoštevanjem analiz tal, ki niso starejše od pet let, če uporabljate mineralna gnojila, voditi evidence uporabe organskih in mineralnih gnojil, voditi evidence uporabe FFS, za ukrep KOPOP pa imeti zasnovan tudi petletni kolobar ter izdelan načrt o ureditvi pašnika in paše. Upravičenci morate na KMG še pet let po zadnji pridobitvi plačil hraniti vse račune, deklaracije, izjave, predpisane evidence in vso drugo dokumentacijo v zvezi z izvajanjem ukrepov KOPOP in EK.

Podaljšanje obveznosti

Po zaključku petletne obveznosti izvajanja posamezne operacije ukrepa KOPOP in ukrepa EK je možno letno podaljšanje te obveznosti. Lahko se podaljša le celotna obveznost oziroma obveznost ne sme biti zmanjšana za več kot 10 odstotkov od vstopne površine. V letu 2022 je obveznosti za ukrepa KOPOP in EK mogoče podaljšati le, če so bile podaljšane že v letu 2020 oziroma letu 2021. Če upravičenec v času podaljšanja obveznosti za ukrep EK ni pridobil certifikata za ekološko pridelavo oziroma predelavo kmetijskih pridelkov oziroma živil, se v tekočem letu plačilo za ukrep EK zavrne. Upravičenci, ki so na določenih površinah KMG izvajali ukrep KOPOP ali ukrep EK, lahko po zaključeni petletni obveznosti za izvajanje teh ukrepov te površine vključijo v podaljšanje obveznosti tudi s prenosom obveznosti na druga KMG, vključena v ukrep KOPOP ali ukrep EK v predhodnem letu.

Novi vstopi

Po končani petletni obveznosti ukrepa KOPOP lahko upravičenci na novo vstopijo le v odprte operacije z manj oziroma več površinami in tako prevzamejo novo obveznost izvajanja te operacije. Upravičenci na novo lahko vstopijo tudi v ukrep EK. Za upravičence, ki so se na novo vključili v ukrepa KOPOP ali EK v letu 2021, obveznost traja dve leti in ne pet let, kot smo bili vajeni do sedaj. Za upravičence, ki se bodo na novo vključili v letu 2022, pa bo obveznost trajala le eno leto.

Obvezna usposabljanja in svetovanja

Upravičenci, ki se bodo na novo vključili v ukrep KOPOP v letu 2022, morajo pred tem opraviti predhodno usposabljanje za izvajanje tega ukrepa. To usposabljanje je predvideno 21. aprila 2022 in 3. maja 2022. Vsi, vključeni v ukrep KOPOP, se morajo do 20. decembra 2022 udeležiti rednega usposabljanja za leto 2022. Poleg tega morajo tisti, ki so se v ukrep KOPOP vključili leta 2020, do konca letošnjega leta uporabiti storitev individualnega svetovanja na kmetijskem gospodarstvu.

Kmetijska gospodarstva, ki so vstopila v ukrep EK v letu 2018, morajo do 31. decembra 2022 uporabiti storitev individualnega svetovanja. Usposabljanje za ukrep EK za leto 2022 je treba opraviti najpozneje do 20. decembra 2022. Upravičenci, ki se bodo na novo vključili v ukrep EK, morajo že v prvem letu trajanja obveznosti oziroma najpozneje do 20. decembra 2022 imeti izdelan načrt preusmeritve kmetijskega gospodarstva.

Novosti pri operaciji GEN_PAS ukrepa KOPOP

Pri operaciji GEN_PAS (reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje) je pri pasmi oplemenjena jezersko-solčavska ovca prišlo do spremembe statusa iz tradicionalne pasme v avtohtono pasmo, kar posledično pomeni tudi višje plačilo. Druga sprememba pri operaciji GEN_PAS je preimenovanje dveh

od tradicionalnih pasem prašičev. Pasma slovenska landrace – linija 11 se je preimenovala v slovenski landras, slovenska landrace linija – 55 pa v mesnati landras.

Novosti pri operaciji VTR ukrepa KOPOP

Pri operaciji VTR (habitat ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov) se dosednji dve območji (VTR1 in VTR2) združujeta v eno, z letom 2022 pa se močno spreminjajo tudi pogoji za izvajanje operacije. Vsi, vključeni v to operacijo, bodo s posebnim dopisom obveščeni o vseh spremembah operacije in kaj le-te pomenijo za njihovo obveznost.

Operacija VTR po novem vključuje upravljavski del z obvezno in izbirno zahtevo ter rezultatski del. V okviru upravljavskega dela operacije VTR mora upravičenec izvajati obvezno zahtevo (VTR_KOS), lahko pa izbere tudi izbirno zahtevo te operacije (VTR_NPAS). V okviru obvezne zahteve VTR_KOS je košnja dovoljena od 10. julija 2022 za travnike, na katerih kosec v tem letu ne bo prisoten, ali od 1. avgusta 2022 za travnike, na katerih se bo prisotnost kosca v tekočem letu potrdila z monitoringom ptic. Za prisotnosti kosca na delu GERKa ali GERKu se šteje, če GERK ali del GERKa sega v poligon 150-metrskega radija od točke odkritega kosca s površino, večjo od 2.500 m² ali manjšo od 2.500 m² in hkrati seže več kot 50 m v notranjost 150-metrskega poligona.

Pri izbirni zahtevi VTR_NPAS (nepokošeni pas) je treba tako kot do sedaj v tekočem letu na travniku pustiti strnjene nepokošen pas v obsegu od 5 do 10 odstotkov površine travnika, ki se pokosi naslednje leto. Izbirno zahtevo je treba izvajati na isti kmetijski površini kot obvezno zahtevo, in sicer v enakem ali manjšem obsegu kot obvezno zahtevo. Če se plačilo za obvezno zahtevo iz VTR_KOS in izbirno zahtevo VTR_NPAS uveljavlja za del GERKa, mora biti ta del v velikosti vsaj 0,3 ha.

Obvezno je spravilo pokošenega travinja, hkrati pa se na tem območju ne sme gnojiti, mulčiti in pasti. Sama košnja se lahko izvaja na tri načine. Prvi način je od sredine travnika navzven, drugi od enega roba travnika proti drugemu in tretji od zunanje strani travnika navznoter s puščanjem nepokošenega rešilnega otoka. Najožji del rešilnega otoka mora meriti najmanj 10 m, najširši pa največ 20 m. Ta se mora pokositi najpozneje do 15. oktobra 2022, vendar ne prej kot tri dni po košnji glavnine travnika. Za vsako površino je treba imeti skico travnika z vrisano smerjo košnje, pri košnji s puščanjem rešilnega otoka pa tudi skico nepokošenega rešilnega otoka. Pri košnji od zunanje strani travnika navznoter se nepokošeni rešilni otok pusti samo ob prvi košnji v tekočem letu.

Višina plačila za izvajanje obvezne zahteve VTR_KOS znaša na območjih iz evidence VTR za košnjo po 10. juliju tekočega leta ali po 1. avgustu tekočega leta, ki se izvede:

- a) od sredine travnika navzven ali od enega roba travnika proti drugemu (VTR_KOS1)
349,99 evra na hektar na leto,
- b) od zunanje strani travnika navznoter s puščanjem nepokošenega rešilnega otoka (VTR_KOS2)
386,59 evra na hektar na leto.

V primerih izdatne namočenosti tal, ki ne omogoča strojne obdelave (košnje), mora upravičenec travnike v tekočem letu vseeno vzdrževati in ročno odstraniti mlade poganjke lesnih vrst, pri čemer je upravičen do celotne višine plačila.

Če je kosec prisoten na površini, vključeni v operacijo VTR, upravičenec prejme še dodatno plačilo (za rezultatski del).

Podrobnejša določila in navodila za izvajanje operacije VTR bodo objavljena tudi v Navodilih za izvajanje ukrepov kmetijske politike za leto 2022.